

Culorile naturii în rezervația Orheiul Vechi

Elena
SCOBIOALĂ

Este incredibil cât de diversă poate fi lumea în care ne este dat să călătorim prin viață. Câte și care sunt minunile naturii care ne înconjoară și ne fac viața mai colorată, mai sonoră, mai dulce!? Nu ne dăm seama și foarte des nici nu încercăm să căutăm dincolo de „peisajul evident”, ne mulțumim cu aparențele, astfel lipsindu-ne de bucuria de a descoperi frumusețea naturii împreună cu toate viețuitoarele sale. Întotdeauna este însă timp pentru ca să deschidem inima și ochii și să privim...

Rezervația cultural-naturală Orheiul Vechi este unul din acele locuri nemaipomenite, care, pe lângă bine cunoscutul patrimoniu cultural, arheologic, peisajele mirifice, canioanele și tradițiile locale, găzduiește zeci și sute de viețuitoare, care discret își îndeplinesc importante funcții în menținerea echilibrului ecologic și evoluția mediului înconjurător.

Potențialul natural al Rezervației cultural-naturale Orheiul Vechi, reprezentat de rezervația peisagistică Trebujeni (500 ha) și masivele de pădure din fondul silvic național, în principal, este neașteptat de complex. Peisajele de stâncărie, cele avtvice, silvice, de luncă dar și cele agricole, specifice pentru areal, ascund o oază de verdețuri și o lume minunată a celor care nu cuvântă.

Să privim mai pe-neDELETE versanții văilor, care pe lângă spectaculozitatea reliefului carstic specific regiunii, sunt îmbogățiți cu păduri petrofitice de gorun (*Quercus petraea*), vișin turcesc (*Prunus mahaleb*), păr de pădure (*Pyrus pyrastrer*), carpen (*Carpinus betulus*), frasin (*Fraxinus excelsior*), arțar (*Acer platanoides*), cireș sălbatic (*Cerasus avium*) și ulm (*Ulmus minor*).

Diversitatea mare a vegetației din păduri, falnic reprezentată de stejarul pedunculat (*Quercus robur*), pălcurile de stejar pufoș (*Quercus pubescens*), suprafețele de plop alb (*Populus alba*), salcâm (*Robinia pseudoacacia* L.) și glădiță (*Gleditsia triacanthos*), dar și de tufărișurile de corn (*Cornus mas*), sânger (*Swidasanguinea*), spinul cerbului (*Rhamnuschatarctica*), scumpia (*Cotinus coggygria*) au condiționat dezvoltarea și evoluția unei faune bogate.

De menționat că, pe teritoriul Rezervației pot fi găsite specii vegetale rare pe plan regional și european, multe plante de aici figurând în Cartea Roșie a Republicii Moldova, cărțile roșii ale țărilor limitrofe (România și Ucraina) și în Lista Roșie a Europei. Ar fi păcat să trecem cu vederea gingașele și firavele flori de la Orheiul Vechi, varietatea compoziției floristice incluzând aproximativ 500 specii de plante, dintre care 69 specii de plante rare. Cinci specii: feriga de

stâncă (*Asplenium ruta-muraria*), drobișorul (*Genista tetragona* Besser), șiverechia (*Schivereckia podolica* (Besser) Andr.), deditețul (*Pulsatilla grandis* Wendl) și crinul de pădure (*Lilium martagon* L.) figurează în Lista roșie a Europei. O altă specie importantă este și lăleaua peștriță (*Fritillaria meleagroides*). Pe lângă aprecierea noastră aceste minunății necesită și protecție.

În toată această frumusețe foșnesc, prin tufișuri, mai multe specii de șerpi, dintre care șarpele lui Esculap (*Zamenis longissimus*), șarpele cu abdomen galben (*Coluber jugularis*) și șarpele de alun (*Coronella austriaca*), care sunt în pericol de dispariție. Prin poienile însoțite, cu vegetație ierboasă abundentă, lunci și alte habitate umede mișună câteva specii de șopârle, iar amfibienii sunt reprezentați de 6 specii de broscuțe, dintre care broască-săpătoare-brună (*Pelobates fuscus*), inclusă în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

Pajiștile din apropierea albiei Râutului au condiții favorabile pentru prosperarea populațiilor de popândăi (*Spermophilus suslicus*), dar și pentru dezvoltarea iepurelui de câmp (*Lepus europaeus*), care se simte bine în apropierea pădurilor din areal. Fiți mai atenți, căci nu se știe niciodată din care tufiș poate sări iepurele!

Mamiferele carnivore precum jderul de pădure (*Martes martes*), jderul de piatră (*Martes foina*) și pisica sălbatică (*Felis silvestris*), dihorul de stepă (*Mustela eversmannii*), nevăstuica (*Mustela nivalis*) sau bursucul (*Meles meles*) găesc malurile stâncoase ale versanților Râutului, dar și pădurile de platou foarte primitoare și prielnice pentru viețuire și conviețuire. Vizuinile și culcușurile sunt folosite, pe rând, în calitate de casă, atât de bursuc, cât și de pisica sălbatică și nu în ultimul rând de vulpe (*Vulpes vulpes*). Apropos, vulpea poate fi foarte frecvent întâlnită pe teritoriul Rezervației. Având suficientă hrană,

în special din contul rozătoarelor, aceasta se pare că a început să fie mult prea prezentă în Rezervație, fapt care pune în pericol alte specii. Șoarecii, reprezentanții ordinului *Rodentia* și veverițele, mici mamifere care fac parte din familia *Sciuridae*, evident, sunt și ei prezenți la datorie.

În Rezervație putem vedea și singurul mamifer zburător – lilialul (ordinul *Chiroptera*), pentru care peșterile, grotle și cavitățile din malurile stâncoase ale versanților sunt locații perfecte pentru a exista.

Mai rar, vom vedea copitatele. Din cauza activității recreaționale intense și a lucrărilor de amenajare forestieră, căprioarele (*Capreolus capreolus*) nu prea se arată prin areal, la fel ca și mistrețul (*Sus scrofa*). Totuși, cu puțin noroc și multă răbdare există șanse să le vedeți. Deși, un randez-vous cu mistrețul nu este chiar recomandat!

Acestea, dar și multe alte viețări, arbori și arbuști, flori și peisaje vă îndemnăm să le descoperiți cu grijă și responsabilitate la Rezervația cultural-naturală Orheiul Vechi.

Natura are foarte multe de oferit, deschide ochii larg și privește!

Notă: Datele prezentate în acest material au fost preluate din articolele științifice „Unele aspecte geografice și ecologice ale rezervației peisagistice Trebujeni (Republica Moldova)”, publicat în Revista Ecoterra, Nr. 26, 2011 precum și cu articolul „Ecosistemele, flora și fauna rezervației Orheiul Vechi”, publicat în Revista Moldova (versiune online), Nr. 4 (Iulie – August), 2015.

Articol publicat în cadrul proiectului „Comunități responsabile - peisaj terestru conservat”, implementat de Mișcarea Ecologistă din Moldova cu suportul Programului de Granturi Mici GEF, implementat de PNUD.

Opiniile exprimate în această lucrare sunt cele ale autorului și nu angajează responsabilitatea Programului de Granturi Mici al GEF.

SGP The GEF Small Grants Programme

25 YEARS

